

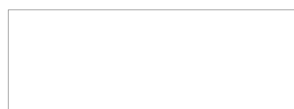

Postbus 589 – 2220 AN Katwijk

Per mail verzonden
secrzevenbergen@pzh.nl

Afdeling:
Vergunningen, Toezicht en
Handhaving

Ons kenmerk:
Z3332041D3333702
Bijlage(n):
Verzenddatum: 24 januari 2024

Onderwerp: Brief inzake lozing verontreinigd drainagewater Beaumix

Katwijk, 23 januari 2024

Geachte heer Zevenbergen,

Ten behoeve van de vernieuwing van de N206 als onderdeel van de RijnlandRoute heeft de door de provincie Zuid-Holland gecontracteerde aannemer de secundaire bouwstof Beaumix toegepast. Zoals u weet heeft de toepassing van deze bouwstof binnen onze gemeente tot veel zorgen en onrust geleid. Uit de resultaten van onze eerste watermonitoring rond de Ir. G. Tjalmaweg is gebleken dat deze zorgen niet onterecht zijn. Bij deze willen wij u nogmaals informeren over de problemen die zijn ontstaan door de toepassing van deze bouwstof, en verzoeken wij u om zowel voor de korte als lange termijn een oplossing te vinden voor deze problemen.

Achtergrond toepassing Beaumix N206 Katwijk

Tussen 2020 en 2023 is de N206 Ir. G. Tjalmaweg bij gemeente Katwijk verbreed en verdiept als onderdeel van de aanleg van de RijnlandRoute. De door u gecontracteerde aannemer Boskalis heeft bij de Tjalmaweg de secundaire bouwstof 'Beaumix' toegepast als ophoog- en funderingsmateriaal. Beaumix is een gecertificeerde secundaire (*circulaire*) bouwstof, die uit de as van verbrande afvalstoffen wordt gemaakt. De bodemas die na verbranding van afval overblijft, wordt bewerkt en daarna, in het geval van de N206, bijvoorbeeld gebruikt als ondergrond voor wegenbouw. Technisch gezien voldoet Beaumix aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Toch zorgt de toepassing van deze bouwstof binnen de gemeente Katwijk nog steeds voor zorgen over het milieu en de volksgezondheid.

Batterijen in een circulaire bouwstof?

Het eerste geconstateerde probleem kwam aan het licht toen inwoners van Katwijk in 2020 in de bigbags met Beaumix die klaar stonden langs de N206, grote aantallen verbrande batterijen en restanten daarvan aantroffen. De inwoners maakten zich net als de gemeente Katwijk zorgen over mogelijke effecten daarvan op de volksgezondheid, natuur en milieu. Ondanks deze zorgen en bezwaren werd de Beaumix toch toegepast in de N206. Het ging in oorsprong om 156 miljoen kilo van de bouwstof met mogelijk zeer schadelijke stoffen voor de omgeving, over een lengte van 3,2 kilometer.

gemeente Katwijk: Koningin Julianalaan 3, 2224 EW Katwijk, Postbus 589, 2220 AN Katwijk, **website:** www.katwijk.nl,
(T) 071 - 406 5000, **(F)** 071 - 406 5065, **IBAN:** NL13BNGH0285120271, **BIC:** BNGHNL2G, **KvK:** 27.37.09.56

Op alle opdrachten zijn, tenzij anders overeengekomen, de algemene inkoopvoorwaarden leveringen en diensten gemeente Katwijk 2017 van toepassing. Deze zijn te raadplegen op www.katwijk.nl en www.overheid.nl

3333702

Onderzoek naar Beaumix

Gemeente en inwoners stelden dat zware metalen, zoals die bijvoorbeeld in batterijen voorkomen, maar wellicht ook minder zichtbaar in andere stoffen die in Beaumix kunnen zitten, uiteraard niet geschikt zijn als 'circulaire' bouwstof. De provincie Zuid-Holland is opdrachtgever van de aanleg van de Rijnlandroute en daarmee de opdrachtgever van Boskalis om de Beaumix toe te passen. De gemeente Katwijk is bevoegd gezag aangaande de toepassing van (circulaire) bouwstoffen, maar kan de toepassing niet tegenhouden als de bouwstof voldoet aan het besluit bodemkwaliteit. Dit was technisch gezien het geval. De gemeente moet zorgdragen voor de volksgezondheid van haar inwoners en nam de zorgen over de gevonden batterijen en aanwezigheid van mogelijke andere (zware) metalen zeer serieus. Daarom heeft de Anteagroep in het voorjaar van 2021 in opdracht van de Omgevingsdienst West-Holland, namens de gemeente Katwijk, een handhavingskeuring van de reeds toegepaste Beaumix uitgevoerd.

Bij deze keuring werd ontdekt dat in twee partijen Beaumix het metaal antimoon een overschrijding had van 40% ten opzichte van de toegestane waarde. Het opvallende is dat de wet deze overschrijding toestaat, om kleine meetfouten bij onderzoek te compenseren. Bouwstoffen die de maximale samenstellings- en/of emissiewaarde met een factor 1,4 overschrijden, kunnen met voldoende betrouwbaarheid (minimaal 90%) worden afgekeurd. Hierdoor voldeed de Beaumix alsnog aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Nóg meer Beaumix

Ondanks de ophef over de toepassing van Beaumix en de normeringsvraagstukken daarbij informeerde de provincie de gemeente Katwijk op 14 juni 2022 dat door hoge waterdruk rond de verdiepte ligging bij de Tjalmaweg een extra laag Beaumix aangevoerd en toegepast moest worden om voldoende neerwaartse druk te realiseren. Volgens de aannemer zou Beaumix hier het beste materiaal voor zijn. De gemeente Katwijk had hier wederom geen invloed op, omdat de normen nog niet waren/zijn aangepast. De extra laag Beaumix werd aangebracht.

Lobby voor aanpassing wet- en regelgeving: normen moeten anders

De gemeente Katwijk is gesprekken gestart met Tweede Kamer, kabinet en ministerie van I&W om de bestaande normen voor stoffen als Beaumix aan te scherpen. Wettelijk gezien mocht er 3 procent 'los metallisch ijzer' (zoals batterijen) in niet genormeerde bouwstoffen zitten. Dit werd na het aanhangig maken van de problematiek door de gemeente Katwijk in eerste instantie teruggebracht naar 1 procent en later naar 0,5 procent. De gemeente is van mening dat om daadwerkelijk een circulaire bouwstof te zijn de norm 0 procent moet zijn. Ook de staatssecretaris zelf deelde deze mening. De staatssecretaris schreef in een Kamerbrief: 'Ik vind dat er helemaal geen batterijen via bodemmassen in het milieu terecht zouden moeten komen.'

Tien jaar monitoring waterkwaliteit

Omdat Beaumix aan de eisen van het Besluit Bodemkwaliteit voldoet, was er geen grond om de Beaumix niet toe te passen of de Beaumix weer weg te halen. Echter, de uitkomsten van het veldonderzoek ter plaatse door Antea hadden de zorgen van de omgeving en het gemeentebestuur niet weggenomen. Het gemeentebestuur heeft daarom in 2022 besloten het grond- en oppervlaktewater de komende tien jaar te gaan monitoren op mogelijke effecten van Beaumix. Bij de eerste monsternamen begin 2023 werden verhoogde waarden van bodemvreemde stoffen aangetroffen in het drainagewater in de pompkelder onder de Tjalmaweg ten opzichte van de gemeten waarden van het grond- en oppervlaktewater. Ook is de pH-waarde van dit drainagewater te hoog. Dit drainagewater werd aanvankelijk enkele maanden geloosd op het oppervlaktewater in de nieuw aangelegde (recreatieve) parkstrook langs de N206. Na constatering van deze verhoogde waarden is dit direct gemeld aan provincie Zuid-Holland en het hoogheemraadschap van Rijnland. De lozing is toen stopgezet, en voor de noodzakelijke afvoer van het drainagewater is voorlopig een alternatief proces gevonden, waarbij het water eerst gezuiverd wordt voordat het in het watersysteem terugkeert. Dit nam de zorgen echter niet weg.

Scherpere regelgeving

De gemeente stelt, dat de methodiek om bouwstoffen toe te laten, onvoldoende rekening houdt met uitloging van bouwstoffen naar het oppervlaktewater. Hierdoor voldoet Beaumix weliswaar aan het Besluit Bodemkwaliteit, maar leidt de toepassing tot onacceptabele normoverschrijding in het grond- en/of oppervlaktewater. De gemeente Katwijk blijft het grond- en oppervlaktewater de komende jaren monitoren, en zet zich tevens in voor een scherpere regelgeving en normering voor circulaire bouwstoffen.

Oplossing

De afvoer van het drainagewater via het riool lijkt de enige lange termijn oplossing te zijn, mits dat geen negatieve consequenties heeft voor: (1) de waterkwaliteit elders door een riooloverstort of (2) aantasting -door een hoge zuurgraad van het verontreinigde water - van het riolsysteem zelf. Een mogelijke beheersmaatregel om de extra vuiluitworp vanuit het riool te compenseren wordt onderzocht, namelijk of het nuttig is om afstromend regenwater elders af te koppelen van het riolsysteem, waardoor Beaumix-water vanuit de bezinkkelder geen extra ruimte op het rioolstelsel inneemt. Tevens gaf het hoogheemraadschap aan dat de hoge zuurgraad verlaagd moest worden naar tien of minder. Daarna mag er pas geloosd en uiteindelijk gezuiverd worden. Ook voor de gemeente Katwijk is dit een harde voorwaarde.

Voorwaarde lange termijn: geen enkele verontreiniging door Beaumix

De gemeente Katwijk wil in ieder geval dat er geen enkele verontreiniging van oppervlakte- en grondwater door Beaumix plaatsvindt. Bij een keuze voor afvoer via het riool is het dan ook van belang om alleen te lozen bij droog weer, daar er bij hevige regenval sprake kan zijn van overstort, waardoor er alsnog verontreiniging op kan treden van oppervlakte- en grondwater en zelfs een extra aansluiting elders dus geen soelaas biedt voor het hoogheemraadschap.

Nader onderzoek rioolstelsel

SWECO heeft in opdracht van de gemeente Katwijk in het derde kwartaal van 2023 onderzocht of het rioolstelsel van bemalingsgebied Valkenburg de hoeveelheid drainagewater probleemloos kan verwerken en of de vuiluitworp van bemalingsgebied Valkenburg toeneemt door het toegevoegde drainagewater. Hun conclusie was dat bij droog weer transport naar de rioolzuiveringsinstallatie goed zou werken. Onze vrees dat er bij neerslag overstortend water uit de riolering op het oppervlaktewater zou kunnen komen, werd door SWECO bevestigd.

Zorgplichten Provincie

De Provincie is gehouden om in het kader van de op haar als eigenaar rustende zorgplichten:

1. Alle redelijkerwijs te vergen maatregelen te treffen om te voorkomen dat de uitloging leidt tot een verontreiniging van de bodem (grondwater) (2.1 Blbi en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet artikel 22.44 van de bruidsschat omgevingsplan);
2. In dat kader de kwaliteit van de bodem rondom die delen van de weg waar het naar de bodem afvloeiend hemelwater in contact komt met de Beaumix te monitoren, althans de kosten van die monitoring voor haar rekening te nemen;
3. Nu de Omgevingswet in werking is getreden, dienen redelijkerwijs alle te vergen maatregelen getroffen te worden om eventueel ontstane of in de toekomst onstane verontreiniging van de bodem ongedaan te maken (22.44 van de bruidsschat omgevingsplan).

In het geval schade wordt geleden aan eigendommen van de gemeente als gevolg van een verontreiniging vanwege de toegepaste Beaumix stellen wij u hiervoor nu reeds aansprakelijk.

Onze vragen aan u

Op grond van het voorgaande hebben wij een aantal vragen aan u:

1. Kunt u inzicht verschaffen in het exacte ontwerp van de N206 en de eventuele wijzigingen daarop ten aanzien van de toepassing van de Beaumix in en buiten de verdiepte ligging? Het is van belang dat daaruit kan worden opgemaakt of en in hoeverre het hemelwater na contact met de Beaumix direct in contact komt met het grondwater.
2. Gezien de genoemde constatering en de genoemde zorgplichten van de Provincie verzoeken wij u de kwaliteit van het oppervlaktewater en de waterbodem nabij het lozingspunt alsnog te laten onderzoeken.
3. Op grond van uw zorgplicht ten aanzien van lozingen op of in de bodem, ziet u reden om ook onderzoek te doen naar de uitloging naar de bodem en in het voorkomende geval handhavend op te treden? Dit kan naast de monitoring die de gemeente Katwijk uitvoert plaatsvinden.
4. Het gemeentebestuur blijft ook onder de Omgevingswet het bevoegd gezag ten aanzien van deze zorgplichten met betrekking tot de bodem. Wij wijzen u op de hiervoor genoemde zorgplichten en vragen u om in contact te treden met de gemeente over de wijze waarop aan die zorgplichten invulling zal worden gegeven.
5. Kunt u aangeven welke contractuele waarborgen ter bescherming van het milieu in de overeenkomsten met Boskalis zijn opgenomen en in hoeverre de provincie jegens Boskalis nakoming daarvan zal verlangen?
6. Katwijk krijgt uiteindelijk het beheer van de openbare ruimte en het groen rond de Tjalmaweg in beheer, waaronder de Parkstrook. De gemeente Katwijk is pas bereid dit over te nemen als duidelijk is hoe omgegaan wordt met calamiteiten rond de waterafvoer, oa door Beaumix. Hiertoe dient een calamiteitenplan worden opgesteld. Kunt u aangeven wanneer dit wordt opgeleverd?
7. Wanneer wordt de door de provincie geschetste permanente oplossing voor het lozen op het riool daadwerkelijk geïmplementeerd? Katwijk ziet het probleem graag voor 1 maart 2024 opgelost. Kunt u zorgen voor heldere afspraken over controle op de implementatie van de permanente oplossing?

Wij horen graag uw antwoorden op deze vragen, en uw toezegging om alles in het werk te stellen om in de toekomst problemen door deze bouwstof te voorkomen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Katwijk,
de secretaris, de burgemeester,

mr. drs. R. I. Jie Sam Foek ir. C.L. Visser